

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนานุเคราะห์ในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนหนองโนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของสตีเฟน เคมมิส (Stephen Kemmis) และแมคแท็กการ์ด (McTaggart) ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติ ตามแผน (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) ขั้นสะท้อนผล (Reflection) มีสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนานุเคราะห์ในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนหนองโนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ก่อนดำเนินการพัฒนาพบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของ นักเรียนใน 4 ตัวบ่งชี้ คือ ความรู้ความเข้าใจในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน การวางแผนการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรัก การอ่าน การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรม การเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนได้ และส่งผลให้นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่านใน 3 ตัวบ่งชี้ คือ ไม่มีความสนใจในการอ่าน ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ไม่มีการพัฒนาการอ่าน จากสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าว กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความเห็นร่วมกันว่าควรที่จะพัฒนานุเคราะห์ ของโรงเรียนหนองโนวิทยาเกี่ยวกับการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่างเร่งด่วน

2. ผลการพัฒนานุเคราะห์ในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียน หนองโนวิทยา โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้สร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน การนิเทศภายในตามกิจกรรมการนิเทศเพื่อทำให้การจัด กิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านได้คือ มีความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน มีการพัฒนาการอ่านของตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการประเมินการพัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนหนองโนวิทยา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้ร่วมวิจัยสามารถพัฒนาตนเองตามตัวบ่งชี้การจัดการกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและสร้างเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านได้ ส่งผลดีต่อการจัดการกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

จากผลการพัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนหนองโนวิทยา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเห็นว่า การวิจัยได้บรรลุผลอย่างสมบูรณ์แล้ว จึงได้ยุติการวิจัย

อภิปรายผล

ผลของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนหนองโนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนหนองโนวิทยาให้สามารถเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนได้ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนหนองโนวิทยา ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ทำการจัดการประชุมคณะกรรมการก่อนดำเนินการพัฒนา ครอบคลุมความรู้ความเข้าใจในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน คือ ความรู้ความเข้าใจในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน การวางแผนการจัดการกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน การดำเนินงานการจัดการกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน การประเมินผลการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนหนองโนวิทยาไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่านคือ ไม่มี ความสนใจในการอ่าน ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ไม่มีการพัฒนาการอ่าน ซึ่งสภาพปัญหา ดังกล่าวสอดคล้องกับ สำราญ นงงาม (2546 : 104-105) ที่พบว่าก่อนการอบรมและการศึกษาดูงาน ครูจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรักการอ่านสามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาไม่น้อยมาก การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย และสอดคล้องกับ สลับ สุ่มมาตร (2552 : 109) ที่พบว่าก่อนการพัฒนา ครอบคลุมความรู้ความเข้าใจในการจัดการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจึงไม่สามารถจัดการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้ ทำให้การพัฒนาการดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. ผลการพัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนหนองโนวิทยาให้ดีขึ้น ผู้วิจัยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 3 กลยุทธ์ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการนิเทศภายใน ซึ่งเมื่อเสร็จสิ้นทั้ง 3 กลยุทธ์แล้ว ผลการวิจัยพบว่า ผู้ร่วมวิจัย

สามารถพัฒนาตนเองตามตัวบ่งชี้การจัดกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนได้ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ คือ มีความรู้ความเข้าใจในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน รู้จักการวางแผนการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน สามารถดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน มีความเข้าใจในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และได้เสริมสร้างให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านคือ มีความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน มีการพัฒนาการอ่านของตนเองอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องของผลการวิจัยของ สํารวย นงงาม (2546 : 104-105) หลังจาการอบรมและศึกษาดูงาน ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการสามารถนำความรู้ แนวทาง วิธีการมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุดและสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาได้อย่างหลากหลายต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องของผลการวิจัยของ สลับ สุ่มมาตร์ (2552 : 109) หลังจากใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนได้

ปัจจัยที่ทำให้ผลการดำเนินการพัฒนานุเคราะห์ในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนหนองโนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประสบความสำเร็จสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย อาจมาจากเหตุผล ดังนี้

1. วิทยากรที่มาให้การอบรมมีความรู้ ความสามารถ ตั้งใจ เอาใจใส่ในการอบรมและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่เข้ารับการอบรม ทำให้บรรยากาศเป็นกันเอง ไม่น่าเบื่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทราณี สงวนนาม (2544 : 5) ที่กล่าวไว้ว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการจัดเป็นการแก้ปัญหาและฝึกปฏิบัติงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลที่สนใจหรือมีปัญหาเหมือนกัน ได้แก่ผู้เข้าร่วมอบรมและวิทยากรนั่นเอง ซึ่งเมื่อการฝึกอบรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเสร็จสิ้นก็จะได้ชิ้นงานจากการปฏิบัติ

2. การศึกษาดูงาน จากโรงเรียนที่เป็นต้นแบบและประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน จัดเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนานุเคราะห์เพื่อให้นุเคราะห์มีความรู้ดีขึ้น หรือได้รับความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สมเดช ศรีแสง (2544 : 5) กล่าวว่า การดูงานนอกสถานที่หมายถึง การพานุเคราะห์ของโรงเรียนไปศึกษาค้นคว้าและเพิ่มพูนประสบการณ์ในสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลากรพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2553 : 92-95) กล่าวว่า การศึกษาดูงานนอกสถานที่ (Field Trip) เป็นการนำผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปศึกษาเยี่ยมชมที่อื่นนอกสถานที่อบรม เพื่อให้พบเห็นของจริง

3. การนิเทศภายใน เป็นกระบวนการให้คำแนะนำ ปรีกษาช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหาร ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธนู ศรีไธย์ (2549 : 2) กล่าวว่า ในปัจจุบันนี้การนิเทศได้มีขอบเขตและความหมายกว้างออกไปมากจุดเน้นในปัจจุบันจะคำนึงถึง

ทุกองค์ประกอบทางการศึกษาที่จะทำให้การสอนของครูมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น องค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่ การช่วยเหลือครูผู้สอน โดยตรงให้มีการปรับปรุงการสอนด้วยตัวเอง อย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาหลักสูตร การให้บริการเสริมวิชาการ การพัฒนากลุ่มและการค้นหาหรือ สืบสวนข้อมูล เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการสอน สอดคล้องกับ จีระ งอกศิลป์ (2551 : 29) ที่กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลกรณีศึกษาเป็นการพัฒนาปรับปรุง วิธีทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและต่อครู

จากผลการวิจัยทำให้สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนได้สำเร็จ ต้องใช้กลยุทธ์ 3 กลยุทธ์ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และ การนิเทศภายใน นอกจากนี้การที่จะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาได้ต้องประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ วิทยากรที่มาให้การอบรมมีความรู้ ความสามารถ ตั้งใจ เอาใจใส่ในการอบรมและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่เข้ารับการอบรม การศึกษาดูงาน จากโรงเรียนที่เป็นต้นแบบ และประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และการนิเทศภายในเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และผู้บริหาร เป็นกระบวนการให้คำแนะนำ ปรึกษาช่วยเหลือ แก้ไข ปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 โรงเรียนควรนำข้อมูลจากงานวิจัยนี้ไปจัดให้มีการนิเทศภายใน เป็นกระบวนการให้คำแนะนำ ปรึกษา ช่วยเหลือ แก้ไข ปรับปรุง พัฒนา ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 โรงเรียนควรนำข้อมูลจากงานวิจัยนี้ไปประกอบกับการนำครูไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่องทุกปี
- 1.3 โรงเรียนและผู้จัดควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เป็นผู้เล่า ทั้งการเล่าเป็นรายบุคคล หรือการเล่าเป็นทีม ซึ่งวิธีการเช่นนี้จะกระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่านนิทานเพื่อจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความกล้าในการแสดงออกอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรวิจัยการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบคละชั้น
- 2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยใช้สื่อเทคโนโลยี
- 2.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน